

A **Pi** Ítéltábla a Pacsay & Sándor Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Sándor Tamás Zoltán ügyvéd fél címe 2.) által képviselt **felperes neve** (címe) felperesnek - a dr. Meggyes Attila ügyvéd (fél címe 1) által képviselt **I.rendű alperes neve** (címe) I. rendű és **II.rendű alperes neve** (címe) II. rendű alperesek ellen szerződés hatálytalanságának megállapítása iránti perében a Pécsi Törvényszék 2014. április 28. napján kelt, 25.P.20.196/2012/58. számú ítélete ellen az alperesek által 63. és 65. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I.-II. rendű alperest, hogy fizessenek meg 15 napon belül egyetemlegesen a felperesnek 500.000 (ötszázezer) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

Kötelezi az I.-II. rendű alperest, hogy fizessenek meg egyetemlegesen a Magyar Állam javára, külön felhívásra 2.500.000 (kettőmillió-ötszázezer) forint feljegyzett fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletében rögzítette, hogy az I. és II. rendű alperesek házastársak voltak. 1994. év januárjában létesítettek életközösséget, kapcsolatukból a III. rendű alperes gyermek, **Sz. F** 0000. február 27-én született, majd 2000. június 24. napján kötöttek házasságot. Házasságukat a **Pi** Városi Bíróság felbontotta 2012. március 13-án kelt és ugyanakkor jogerőre emelkedett, 16.P.20.490/2012/3. sorszámú ítéletével, 3 évi különélésre tekintettel, egyező akaratnyilvánítás mellett.

A korábbi házasfelek 2003. február 28-i keltezéssel házassági vagyonközösséget megszüntető szerződést kötöttek, amelyet dr. **T. Cs** ügyvéd szerkesztett, és ellenjegyzett. Ebben rögzítették, hogy a házassági életközösséget megszakították, a kiskorú gyermek érdekeire figyelemmel azonban a házasság felbontását nem kezdeményezik. A III. rendű alperes gyermeket a II. rendű alperes anya neveli a

továbbiakban, és tartásához az I. rendű alperes apa mindenkor nettó jövedelmének 20 %-ával járul hozzá - arra is tekintettel, hogy a II. rendű alperes ugyanilyen mértékű tartást nyújt a gyermek részére természetben. A szerződés 6., 7. pontjában rendelkeztek a közös vagyon megosztásáról, illetőleg arról, hogy a jövőben mindennemű vagyonuk különvagyonnak minősül.

2008. október 16-án az I. és II. rendű alperesek, mint egyetemleges adóstársak 200.000 euro kölcsönt vettek fel a felperestől, mint hitelezőtől 7,3 % THM mellett, 15 év futamidőre. Egyúttal ugyanezen a napon jelzálogszerződést is kötöttek, melyben a kölcsön és járulécai visszafizetésének biztosítására jelzálogjogot alapítottak az I. és II. rendű alperesek közös tulajdonában álló, g...i 000 helyrajzi számú, „kivett beépítetlen terület” megnevezésű, valamint a p 00000/A/25 helyrajzi számú, „lakás” megnevezésű és az I. rendű alperes tulajdonában álló, h...i 0000 helyrajzi számú, „kivett üzemi terület” megnevezésű ingatlanra. A g...i ingatlanra harmadik zálogjogi ranghelyre, míg a p és h...i ingatlanokra első zálogjogi ranghelyre alapították a jelzálogjogot. A felperes jelzálogjoga az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzésre került.

A 2009. december 15-i keltezésű tartozáselismerő okiratban az I. rendű alperes elismerte, hogy a II. rendű alperes felé 28.100.000 forinttal tartozik. Rögzítették, hogy az I. rendű alperes, mint kötelezett a házastársi közös vagyon megszüntetésével egy időben vállalta, hogy egy összegben megfizet 2004. január 1. napjáig a II. rendű alperesnek 12.240.000 forint gyermektartásdíjat és 15.860.000 forint házastársi tartásdíjat. A 28.100.000 forint összes tartásdíjat végső határidőként 2010. május 1. napjáig vállalta teljesíteni. Emellett az I. rendű alperes vállalta, hogy a II. rendű alperes 62. életévének betöltéséig havi 41.518 forintot házastársi tartásdíj jogcímén, míg a III. rendű alperes 25. életévének betöltéséig havi 60.000 forintot gyermektartásdíj jogcímén megfizet. Rögzítették azt is, hogy az I. rendű alperes 2004. április 2. napjáig évi 15 % mértékű késedelmi kamat megfizetésére is köteles. Megállapodtak ugyanakkor abban, hogy amennyiben 2010. április 2. napjáig az I. rendű alperes a 28.100.000 forint tőketartozását teljesíti, úgy a II. rendű alperes eltekint a késedelmi kamat igényétől.

Az I. és II. rendű alperes egyetemleges adóstársak a felperes banktól felvett kölcsönt nem fizették, ezért a felperes végrehajtási eljárást indított velük szemben. A S Városi Bíróság a felperes végrehajtást kérő kérelmére 2010. május 14. napján végrehajtási záradékkal látta el a kölcsönszerződést az I. és II. rendű alperesekkel, mint egyetemleges adósokkal szemben 200.000 euro tőke és ennek 2010. március 17. napjáig számított 22.670 euro lejárt ügyleti és késedelmi kamata, valamint 200.000 euro tőke után 2010. március 18. napjától 2010. március 29. napjáig évi 7 % kamata, 2010. március 30. napjától a kifizetés napjáig évi 12 % kamata, valamint 2010. március 30. napjától a fennálló tartozás 4 %-a, mint felmondási költség és negyedévente 11,11 % euro zárlati költség behajtására. A végrehajtási eljárások az I. és II. rendű alperesekkel szemben 142.917/2010. és 918/2010. végrehajtási számon vannak folyamatban T. J önálló bírósági végrehajtó előtt.

Az I. és II. rendű alperesek 2010. június 17. napján megjelentek dr. **T. Zs** közjegyző előtt annak érdekében, hogy a tartozáselismerő nyilatkozat tartalmát közjegyzői okiratba foglaltassák. Részben megváltozott tartalommal a közjegyző közjegyzői okiratba foglalta a megállapodást akként, hogy az I. rendű alperes vállalta a tartásdíjakat egy összegben a II. rendű alperes részére megfizetni, gyermektartásdíj jogcímén 12.240.000 forint, míg házastársi tartásdíj jogcímén 15.860.000 forint összegben. A tartozás megfizetésének határidejeként 2010. április 1. napját rögzítette, míg 2010. április 2. napjától 15 % késedelmi kamatot jelöltek meg. Figyelemmel arra, hogy a közjegyzői okiratba foglalás időpontjában a teljesítési határidő már letelt, a közjegyző tájékoztatta a II. rendű alperest arról, hogy kezdeményezheti a végrehajtást a követelés behajtására. Ezért a II. rendű alperes kérelme alapján ugyanezen a napon a 42021/Ü/487/2010. számú közjegyzői okirat alapján 42021/Ü/488/2010. számon végrehajtási záradékkal látta el a közjegyző a közjegyzői okiratot, és ezzel megindult a végrehajtás az I. rendű alperes adós ellen a II. rendű alperes végrehajtást kérő kezdeményezésére 28.100.000 forint tőke és 2010. április 2. napjától a visszafizetésig évi 15 % késedelmi kamat megfizetésére gyermektartásdíj és háztartási tartásdíj jogcímén. A végrehajtás **T. J** székesfehérvári önálló bírósági végrehajtó előtt 0129.V.865/2010. végrehajtási számon folyik.

T. J önálló bírósági végrehajtó a II. rendű alperes által kezdeményezett végrehajtási eljárásban lefoglalta az I. rendű alperes tulajdonában álló **H**, külterület 0000 helyrajzi számú ingatlant, melynek beköltözhető becsértékét 1.500.000 forintban, a **G**, belterület 000 helyrajzi számú ingatlan I. rendű alperes tulajdonában álló $\frac{1}{2}$ tulajdoni illetőségét, melynek beköltözhető becsértékét 33.000.000 forintban, és a **P** belterület 00000/A/25 helyrajzi számú, az I. rendű alperes $\frac{1}{2}$ arányú tulajdonában álló ingatlant, melynek beköltözhető becsértékét 2.900.000 forintban állapította meg. A felperes a jelzálogjoga alapján bekapcsolódott ebbe a végrehajtási eljárásba a **Szi** Városi Bíróság 0701-23.Vh.5427/2010/12. számú végzésével.

T. J önálló bírósági végrehajtó a 129.V.782/2010. számú végrehajtási eljárásban - amely a perben nem álló **B. D** végrehajtáskérő kérelmére indult - értékesítette a felperes jelzálogjogával terhelt **G** 000 helyrajzi számú ingatlant. A felosztási terv szerint a követelések kielégítésére 16.681.397 forint állt rendelkezésre. A jutalék levonását követően a fennmaradó összeget a 129.V.865/2010. számú végrehajtási eljárás végrehajtást kérőjének, a II. rendű alperesnek rendelte kifizetni a végrehajtó arra tekintettel, hogy a II. rendű alperes követelésének jogcíme tartásdíj volt.

. **T. Zs** közjegyző a 42021/Ü/28/2014/2. számú végzésével 2014. január 24. napján 8.407.636 forint összegben részben törölte a végrehajtási záradékot a II. rendű alperes kérelme nyomán indult eljárásban, mivel a tartásdíj-követelést 6 hónapon túl érvényesítette a II. rendű alperes.

2012. február 15-i keltezéssel dr. **T. Cs** ügyvéd ellenjegyezte az I. és II. rendű alperesek megállapodását, amelyben rögzítették, hogy a kiskorú III. rendű alperes tartásáról 2010. június 17. napján közokiratba foglaltan megállapodtak.

A 2012. március 13-án kelt bontóperi ítélet a felek egyező nyilatkozata alapján megállapította, hogy az I. és II. rendű alperes házassága 2001. év végén kezdett megromlani, és a házassági életközösséget 2003 januárjában szakították meg. Ekkor a II. rendű alperes anya és a III. rendű alperes kiskorú gyermek az anyai nagyszülőkhöz költöztek a **D, P** utca 000. szám alatti ingatlanba. Azóta is itt laknak, az I. rendű alperes apától különváltan. A házasfelek egyezsége értelmében az I. rendű alperes a kiskorú III. rendű tartására havi 60.000 forint határozott összegű gyermektartásdíjat fizet önkéntes teljesítéssel, a dr. **T. Zs** közjegyző által 42021/Ü/487/2010. szám alatt közjegyzői okiratba foglalt megállapodás alapján. A felek egyezsége a házastársi tartásdíjra vonatkozó rendelkezést nem tartalmazott. A tárgyalási jegyzőkönyvbe foglaltan az I. rendű alperes jövedelméről úgy nyilatkozott, hogy az átlagosan havi nettó 80-100.000 forint, míg a II. rendű alperes munkabérét havi nettó 100.000 forintba tette.

A felperes keresetében az I. és II. rendű alperes között létrejött, dr. **T. Zs** közjegyző által 2010. június 17. napján, 42021/Ü/487/2010. számon közjegyzői okiratba foglalt, „Megállapodás házastársi tartásdíjról és a gyermektartásdíj megfizetéséről” megnevezésű szerződés érvénytelenségének megállapítását kérte elsődlegesen annak színleltsege, másodlagosan jogszabályba ütközése okán, harmadlagosan a szerződés hatálytalanságának megállapítását kérte a felperessel szemben annak fedezetelvonó jellege miatt. Kérte továbbá kötelezni az I-III. rendű alpereseket annak tűrésére, hogy a **T. J** önálló bírósági végrehajtó által az I. rendű alperessel szemben folytatott 129.V.782/2010. számú végrehajtási eljárásban a II. rendű alperes végrehajtást kérő 129.V.865/2010. számú végrehajtási eljárásban érvényesített követelését megelőzően nyerjen kielégítést a felperes 142.V.917/2010. számú végrehajtási eljárásban érvényesített követelése. Keresetét arra alapította, hogy az I. és II. rendű alperes azzal a céllal kötöttek szerződést egymással, hogy a felperes kölcsönszerződésből eredő követelésének végrehajtását megakadályozzák.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Állították, hogy a perbeli szerződés valós tartalmú, csalárd szándék nem vezette őket annak megkötésekor.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az I. és II. rendű alperesek között dr. **T. Zs** közjegyző előtt 2010. június 17. napján, 42021/Ü/487/2010. számú közjegyzői okiratba foglalt „Megállapodás háztartási tartásdíjról és gyermektartásdíj megfizetéséről” megnevezésű szerződés a felperessel szemben hatálytalan, és kötelezte az I.-II. rendű alperest annak tűrésére, hogy a felperes 142.V.917/2010. számú végrehajtási eljárásban érvényesített követelése **T. J** (helyesen **T. J**) önálló bírósági végrehajtó által az I. rendű alperessel szemben folytatott 129.V.782/2010. számú végrehajtási eljárásban a II. rendű alperes 129.V.865/2010. számú végrehajtási eljárásban érvényesített követelését megelőzően nyerjen kielégítést. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az I. és II. rendű alpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg a felperesnek 2.135.000 forint perköltséget.

A törvényszék ítéletének jogi indokolásában kifejtette, hogy a Kúria Polgári Kollégiumának 1/2011. számú véleménye 10. pontja értelmében a fedezetelvonás tényére alapítottnak a mások által kötött szerződés érvénytelenségének megállapítása nem kérhető. Az érvénytelenségi kereset érdemi elutasítása mellett a szerződés relatív hatálytalanságára vonatkozó kereseti kérelem tárgyában folytathatja le a pert a bíróság. Ezért a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: Ptk.) 200.§-ának (2) bekezdésére - jogszabályba ütközés -, valamint a 207.§-ának (6) bekezdésére - színlelt szerződés - alapított, szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti (Ptk.234.§-ának (1) bekezdése és Ptk.123.§-a) kereseti kérelmeket elutasította.

A Ptk.203.§-ának (1) és (2) bekezdését alkalmazva ugyanakkor arra a következtetésre jutott, hogy a felperes követelésének alapját vonták el az I. és II. rendű alperesek, amikor egymásra épülő jogi cselekmények láncolatával olyan helyzetet teremtettek, hogy a végrehajtási eljárás során a II. rendű alperes tartásdíjból fakadó igénye kielégítési elsőbbséget élvezett a felperes kölcsönkövetelésével szemben a végrehajtási sorrend alapján (de facto fedezetelvonó magatartás).

Az I. és II. rendű alpereseket, mint hozzátartozókat terhelte annak bizonyítása, hogy a közöttük 2010. június 17. napján közjegyzői okiratba foglalt megállapodás a gyermektartásdíj és háztartási tartásdíj tárgyában valós tartalmú okirat, jóhiszeműen jártak el, és ingyenesség nem állt fenn a jogügylet során. Az elsőfokú bíróság azonban a tényállásban megállapított körülményekből és a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján arra a következtetésre jutott, hogy az I. és II. rendű alperes a rosszhiszeműség és ingyenesség vélelmét megdönteni nem tudta - hiába írta elő a Családjogi törvény (továbbiakban: Csjt.) 60.§-ának (1) bekezdése, valamint 61.§-ának (2) bekezdése és 69/A.§-69/C.§-ai a különélő szülő gyermektartásdíj fizetési kötelezettségét, valamint a Csjt.21.§-ának (1) bekezdése hiába adott lehetőséget a háztartási tartásdíj fizetésére. A szerződések és a korábbi házasságok nyilatkozatainak eltérő tartalmából, a fizetési kötelezettségek eltérő dátumaiból, illetőleg a szerződő felek jövedelmi és anyagi helyzetéből azt a következtetést vonták le a törvényszék, hogy az I. és II. rendű alperesek szándéka arra irányult, hogy a felperessel szemben olyan követelést foglaltassanak közjegyzői okiratba, amely közvetlen végrehajthatóság útján a felperes jelzálogjoggal biztosított követelését is megelőzi a végrehajtás kielégítési sorrendjében a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (továbbiakban: Vht.) 165.§-ának (1) bekezdése értelmében.

A III. rendű alperessel szemben ugyanakkor elutasította a keresetet, mert a felperes vele szemben sem ténybeli, sem jogi alapokon nyugvó keresetet nem terjesztett elő.

Az elsőfokú ítélettel szemben az I. és II. rendű alperesek nyújtottak be fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását, a szerződés felperessel szembeni hatályosságának megállapítását és a kereset elutasítását kérték.

Előadták, hogy sem ingyenesség, sem rosszhiszeműség nem merült fel esetükben, hiszen az I. rendű alperes törvényi kötelezettségének tett eleget, amikor gyermektartásdíj és háztartási tartásdíj megfizetését vállalta.

Álláspontjuk szerint az okiratok eltérő tartalma és a fizetési kötelezettség dátumainak eltérősege, továbbá az a körülmény, hogy az I. rendű alperes

gyermektartásdíj fizetési kötelezettségének önként eleget tett-e vagy sem, nem támasztják alá a felperes keresetének jogalapját.

Az alperesek egyező tartalmú nyilatkozatából megállapítható, hogy az I. rendű alperes nem tett önként eleget gyermektartásdíj fizetési kötelezettségének. Az önkéntes teljesítésre utalás a bontóperi ítéletben azt jelentette, hogy a II. rendű alperes nem kérte a járásbírástól gyermektartásdíj közvetlen bírósági letiltását, hiszen tisztában volt vele, hogy követelése biztosított azzal, hogy annak közokiratba foglalása megtörtént. Véleményük szerint a Csjt.21.§-ának (1) bekezdése nem zárja ki annak lehetőségét, hogy a felek a házastársi tartásdíjról a házasság felbontásának időpontjától eltérő időpontban rendelkezzenek közösen.

Hivatkoztak továbbá arra is, hogy az I. rendű alperesnek van egyéb olyan vagyontárgya, amelyből a felperes kielégítést kereshetett volna, azonban ezt nem tette meg. Nem illeti meg viszont a hitelezőt az egyedi szolgáltatásra irányuló kiválasztás joga.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, helyes indokai alapján.

Kifejtette, hogy 2008. október 16-án az I. és II. rendű alperes adósok a kölcsönszerződés igénylésekor úgy nyilatkoztak, hogy közös háztartásban élnek a **g...i** ingatlanban, és a kölcsönfelvétel célja a közös vállalkozásuk működtetése. Az adósok nem tájékoztatták a felperest arról, hogy bár a fedezeti ingatlanok tulajdoni lapjai tehermentesek, több millió forintos, több éve lejárt tartásdíj követelése áll fenn a II. rendű alperesnek. A felperest a kölcsönfelvételkor tévedésbe ejtették valótlan nyilatkozatukkal. A tartásdíj-követelés létének tudatában nem kötötte volna meg a kölcsönszerződést a felperes az adósokkal.

Utalt arra, hogy a törvényi kötelezettséget nem szükséges közjegyzői okiratba foglalni. Az a tény, hogy az I-II. rendű alperesek mégis közokiratba foglaltatták a tartásdíj fizetési kötelezettséget, szintén a csalárd szándékot erősíti.

Felhívta a figyelmet arra, hogy a II. rendű alperes személyes előadása szerint különböző tartásdíj jogcímek megjelölésével azért foglaltatták közokiratba a megállapodást, hogy azzal a II. rendű alperest a családi vállalkozásból őt megillető követelést biztosítsák. A valós követelésnek tartásdíj címen történő feltüntetése közjegyzői okiratba foglaltan színlelt és egyben fedezetelvonó célú jogügylet volt.

Mindemellett rámutatott arra, hogy 2010. június 17. napján az alperesek még házastársak voltak, őket a közeli hozzátartozói viszony jellemezte.

Kiemelte, hogy 2010. május 14. napján a felperes, mint végrehajtást kérő kérelmére a S Városi Bíróság végrehajtási záradékkal látta el a felperes 200.000 euro tőke és járulékai megfizetése iránti igényét. A közjegyzői okiratba foglalt tartásdíj és annak végrehajtása később, csak 2010. június 17. napján történt meg.

Kérte továbbá azt a körülményt is értékelni, hogy a **h...i 0000** helyrajzi számú ingatlant az I. rendű alperes 2010 októberében, míg a **p 00000/A/25** helyrajzi számú és a **g...i 000** helyrajzi számú ingatlant az I. és II. rendű alperesek 2010 augusztusában értékesítették végrehajtási joggal terhelten a **F Kft.** részére. Az I. és II. rendű alperesnek a felperes tudomása szerint kizárólag a végrehajtási eljárásban lefoglalt vagyontárgyai állnak rendelkezésre a felperes követelésének kielégítésére. Ez a vagyontömeg teljes értéken sem fedezi a felperes követelését.

Az I. és II. rendű alperesek fellebbezése alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásának alapjául szolgáló tényeket lényegében helyesen állapította meg, és azokból helyes jogszabályok alkalmazásával, helytálló jogi következtetést vont le. Érdemi döntésével egyetértett a másodfokú bíróság, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta a Pp.253.§-ának (2) bekezdése alapján.

Az ítélet tábla az ítélet rendelkező részében és az indokolásban több helyen írt elírást pontosítja azzal, hogy az önálló bírósági végrehajtó neve helyesen: **T. J.**

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kiegészíti azzal, hogy az I. rendű alperessel szemben **T. J.** önálló bírósági végrehajtó előtt 0129.V.782/2010. számon folyamatban lévő végrehajtási ügyben a 2011. november 20-án készült felosztási terv ellen a jelen per felperese, mint érdekelt végrehajtási kifogással élt. A **Szi** Járásbíróság a 0701.23.Vh.1953/2010/21. számú végzésével a felperes kérelmére felfüggesztette a végrehajtási kifogás elbírálására irányuló eljárást a jelen per jogerős befejezéséig.

Kiegészíti továbbá a tényállást az ítélet tábla azzal, hogy az I. és II. rendű alperesek 2010 augusztusában értékesítették a **p 00000/A/25** helyrajzi számú ingatlant, valamint a **g...i 000** helyrajzi számú ingatlant, továbbá az I. rendű alperes 2010 októberében eladta a **h...i 0000** helyrajzi számú ingatlant végrehajtási joggal terheltén a **F Kft.** részére.

Az így pontosított és kiegészített tényállás alapján is minden tekintetben egyetértett az ítélet tábla az elsőfokú bíróság okfejtésével és álláspontjával.

A Ptk.203.§-ának (1) bekezdése értelmében az a szerződés, amellyel harmadik személy igényének kielégítési alapját részben vagy egészben elvonták, e harmadik személy irányában hatálytalan, ha a másik fél rosszhiszemű volt vagy reá nézve a szerződésből ingyenes előny származott. A rosszhiszeműséget és ingyenességet vélelmezni kell, ha valaki hozzátartozójával köt ilyen szerződést ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése szerint. A Ptk.685.§-ának *b)* pontja alapján pedig a házastársak közeli hozzátartozók.

A támadott szerződést az I. és II. rendű alperesek, mint közeli hozzátartozók kötötték egymással.

Fedezetelvonó jogügyletnek pedig nem csak az a szerződés minősülhet, amelynek közvetlen tárgya az elvont vagyoni érték. A hitelezői követelés kielégítési alapját és így érdekeit sértő fedezet elvonása történhet olyan jogügylettel is, amely azt célozza, hogy az adós a végrehajtás alól mentesüljön, és azt eredményezi, hogy a

hitelező az adósnál meglévő fedezetből igényét nem tudja kielégíteni. Ezért a fedezetelvonás történhet olyan formálisan jogszerű, de ténylegesen a jog által tiltott módon is, hogy az adós olyan színlelt kötelezettségeket vállal, melyek biztosítéka a hitelezői kielégítés fedezete, azonban a színlelt kötelezettség jogcíménél fogva kielégítési sorrendben előnyt élvez (BDT2011.2426.). Ezek a joggyakorlatban de facto fedezetelvonó jogügyletként váltak ismertté.

A jelen esetben is az a helyzet állt elől, hogy az adósok a szerződésből fakadó kölcsön visszafizetési kötelezettségüknek nem tettek eleget, ám a felperes hitelező hiába biztosította be 200.000 euro tőke és járulékai megfizetése iránti igényét jelzálogjoggal - két ingatlanra vonatkozóan is elsőégi ranghellyel - az I. és II. rendű alperes adósok szerződéskötése folytán a felperes bank a követeléséhez nem jut hozzá. A Vht.165.§-ának (1) bekezdése alapján ugyanis a felperes követelését megelőzően a II. rendű alperes *a)* pont szerinti gyermektartásdíj és *b)* pont szerinti jogszabályon alapuló egyéb tartásdíj iránti igényét kellene először kielégíteni.

Az alperesek fellebbezésükben ugyan hivatkoztak arra, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálta, hogy az I. és II. rendű alperesnek van-e egyéb végrehajtás alá vonható vagyontárgya, amelyből a felperes hitelező követelése kielégítést nyerhetne, azonban ilyen vagyontárgyat - a másodfokú eljárásban történt bírói felhívás ellenére - sem tudtak megjelölni a volt házastársak. Ebből az következik, hogy a végrehajtási szabályok alapján, a kielégítési sorrend törvényi kötelezettségét betartva, a követelések összegét is tekintetbe véve, a felperes bizonyosan nem jutna hozzá a kölcsönszerződésből eredő követeléséhez. Ezért állította fel a Ptk. azt a vélelmet, hogy ilyen esetben a hozzátartozók között kötött szerződés ingyenességét és rosszhiszeműségét vélelmezni kell. E vélelemmel szemben az I. és II. rendű alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a 2010. június 17. napján közjegyzői okiratba foglalt és végrehajtási záradékkal ellátott okirat alapján az I. rendű alperest terhelő 28.100.000 forint és kamatai gyermektartásdíjból és háztartási tartásdíjból fakadó tartozása valós, és nem csupán a felperes hitelező kijátszására kötött az I. és II. rendű alperes egymással megállapodást.

Tévedtek az I.-II. rendű alperesek, amikor fellebbezésükben arra hivatkoztak, hogy az elsőfokú bíróság következtetése és ítélete gyenge indokokon alapul. Nem a felperesnek kellett ugyanis azt bizonyítania, és nem az elsőfokú bíróságnak kellett azt logikailag alátámasztania, hogy a 2010. június 17-i közjegyzői okiratba foglalt tartozáselismerés ingyenes vagy rosszhiszemű megállapodás volt a szerződést kötő felek részéről. Éppen fordítva: az I. és II. rendű alperest terhelte az ingyenesség és rosszhiszeműség törvényi vélelmével szemben a bizonyítási kötelezettség. A fennálló vélelmet azonban az I. és II. rendű alperesek nem tudták megdönteni. Egyező nyilatkozatuk erre nem volt elegendő, hiszen a vélelem is a szerződésben testet öltő egyező nyilatkozatukból fakadt. Minden egyéb, az elsőfokú bíróság indokolásában említett körülmény csak tovább erősítette, árnyalta a szerződést kötő felek magatartásának csalárd jellegét, a felperes kijátszására irányuló szándékát.

Egyetértett az ítélőtábla a felperes fellebbezési ellenkérelmének érvelésével az időpontokra vonatkozóan. A kölcsönszerződést az I. és II. rendű alperes 2008. október 16. napján kötötték a felperessel. Ekkor úgy nyilatkoztak, hogy házastársakként együtt élnek, közös ingatlanban laknak Gben. Amennyiben a házassági életközösséget 2003 januárjában valóban megszakították, ahogy azt a bontóperben nyilatkozták, és a 2003. február 28-i keltezésű okiratban rögzítették, úgy a kölcsön igénylésekor valótlan tartalmú nyilatkozatot tettek.

Emellett nem lehet figyelmen kívül hagyni azt a körülményt, hogy a házassági életközösséget állítólag több, mint 5 éve megszakító házasfelek rendszerint nem szoktak közös hitelt felvenni egyetemleges adóstársakként, főképpen nem ilyen magas összegű hitelt. A 200.000 euro értéke 2008. október 16-án, az MNB által közzétett középárfolyamon számolva (1 euró=261,98 forint) 52.396.000 forint volt. Az egyetemleges kötelezettség pedig azt eredményezte, hogy a teljes összeget a hitelező bármelyiküktől követelheti (Ptk.337.§-ának (1) bekezdése).

A körülmények alapján ezért az a valószínűbb, hogy 2008-ban az I. és II. rendű alperesek még házastársakként együtt éltek.

Annak hangsúlyozása mellett, hogy a vélelmet az I. és II. rendű alpereseknek kellett volna megdönteni, rámutat az ítélőtábla arra a körülményre, hogy a felperes követelésének végrehajtása, illetve a tartozáselismerő okirat közjegyzői okiratba foglalásának közeli dátuma is az I. és II. rendű alperes jogügyletének csalárdságát erősíti meg. A felperes, mint végrehajtást kérő kérelmére ugyanis 2010. május 14-én állított ki végrehajtási záradékot a S Városi Bíróság az I. és II. rendű alperesekkel, mint egyetemleges adósokkal szemben 200.000 euro tőke és járuléкаи behajtására. Ugyanakkor az I. és II. rendű alperes alig egy hónappal később, 2010. június 17. napján jelentek meg dr. T. Zs közjegyző előtt a tartozáselismerő nyilatkozat közjegyzői okiratba foglalása érdekében, és ugyanezen a napon került sor a közjegyzői okirat végrehajtási záradékolására is 28.100.000 forint és járuléкаи összegre. Még abban az elméleti esetben is, ha az adósok nem tudtak a végrehajtás megindulásáról, arról bizonyosan tudomással bírtak, hogy a kölcsön részleteit nem fizetik, így a közeli végrehajtás veszélye fenyegeti őket.

Ebben a körben kiemeli az ítélőtábla, hogy az I. és II. rendű alperesek a 2003. évtől datált szerződésekben, illetve a megindult eljárásokban folyamatosan úgy változtatták nyilatkozataikat, ahogy az számukra az adott helyzetben kedvező volt:

A bontóper során úgy nyilatkoztak mindketten, hogy külön élnek, külön lakcímen, a II. és III. rendű alperesek Dn, a II. rendű alperes szüleinél. Ezzel szemben 2008-ban a kölcsön igénylésekor egyezően írásban azt a nyilatkozatot tették, hogy házastársak, és közösen laknak Gben.

A bontóper során azt adták elő, hogy nincs új kapcsolatuk, ugyanakkor a jelen eljárás során a 16. számú jegyzőkönyv 4. oldalán a II. rendű alperes azt vallotta, hogy 2003 januárja előtt már mindkettőjüknek volt másik kapcsolata.

Eltérő tényeket adtak elő a gyermektartásdíj-hátralékkal összefüggésben is. A 2003. február 28-i megállapodásban azt rögzítették, hogy az I. rendű alperes minden nettó jövedelme 20 %-ával hozzájárul a kiskorú III. rendű alperes tartásához. A 2009.

december 15-én kelt tartozáselismerő nyilatkozatban azt írták, hogy 2010. május 1-ig megfizet 12.240.000 forintot gyermektartásdíj címén az I. rendű alperes a II. rendű alperesnek, melynek eredeti határideje 2004. január 1. napja lett volna. Ezt sem teljesítette, majd 2010. június 17-én ezért került sor a közjegyzői okirat alapján a végrehajtásra. Ugyanakkor a bontóper során úgy nyilatkoztak, hogy az I. rendű alperesnek gyermektartásdíj-hátraléka nincs.

Hasonlóképpen a háztartási tartásdíjjal összefüggésben is gyanút keltő a nyilatkozatuk. A 2003. február 28-i megállapodás háztartási tartásdíjról nem tett említést. A 2009. december 15-i tartozáselismerő nyilatkozat 15.860.000 forint összegű tartásdíj-hátralékot rögzített, melynek eredeti, egyösszegű fizetési határideje 2004. január 1. napja, majd módosított határideje 2010. május 1. napja volt. Végül ezt a tartozást foglalták közjegyzői okiratba 2010. június 17-én, és látták el végrehajtási záradékkal. Ekkor azonban a házasságuk felbontására még nem került sor. A bontóperben viszont az egyező akaratnyilvánítás ellenére háztartási tartásdíjról nem rendelkeztek (Csjt.21.§-ának (1) bekezdése és 18.§-ának (2) bekezdése).

Emellett ellentmondásosak voltak a felek jövedelmére vonatkozó adatok is. A bontóperben az I. rendű alperes havi 80-100.000 forintot, a II. rendű alperes havi nettó 100.000 forint jövedelmet vallott be. Ugyanakkor a 2009. december 15-i tartozáselismerő nyilatkozatban, illetve annak 2010. június 17-i közjegyzői okiratba foglalása és végrehajtási záradékkal ellátásakor az I. rendű alperes havi 101.518 forintot vállalt fizetni összesen gyermek- és háztartási tartásdíj címén a II. rendű alperesnek. Ez havi kb. 300.000 forint nettó jövedelmet feltételezett.

Megjegyzzi a bíróság, hogy a tartásdíj célja a tartásra jogosult havi rendszeres ellátása, szükségleteinek kielégítése, nem a vagyonfelhalmozás. Ezért rendelkezik úgy a Vht. 14.§-a, hogy 6 hónapot meghaladó időre tartásdíj végrehajtására általában nincs mód.

Mindemellett nem lehetett figyelmen kívül hagyni azt a körülményt sem, hogy a II. rendű alperes maga adta elő, hogy a háztartási tartásdíj nem az ő tartását célozta, hanem „a házastársi közös vagyonból neki járó összeget” takarta: „... a pénzem, munkám benne volt az együttélés alatt szerzetekbe, és ezen a módon rögzítettük ezt, így számoltuk ki, hogy ezt megkapjam... hogy én is részesüljek abból, ami megillet.” (Pi Törvényszék 15.P.2.196/2012/16. számú jegyzőkönyv 5. oldal). A házastársi tartásdíj jogcíme tehát valótlan volt. Ekként a végrehajtási eljárásban a felperes követelésével szemben elsőbbséget nem élvezhetett volna az ezen a címen érvényesített összeg.

A fentiekre tekintettel helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor megállapította, hogy az I. és II. rendű alperesek között létrejött, közjegyzői okiratba foglalt megállapodás a felperessel szemben hatálytalan. Ezért az I. és II. rendű alpereseket annak tűrésére kellett kötelezni, hogy a felperes a végrehajtási eljárásban a II. rendű alperest megelőzően elégítse ki követelését az I. rendű alperessel szemben.

Az I. és II. rendű alperesek fellebbezése sikertelen volt, ebből következően a Pp.78.§-ának (1) bekezdése alapján ők kötelesek viselni egyetemlegesen a másodfokú eljárásban felmerült perköltséget: így az alperesek személyes illetékfeljegyzési joga folytán feljegyzett 2.500.000 forint illetéket a Magyar Állam javára, külön felhívásra az Itv.74.§-ának (3) bekezdése folytán alkalmazandó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§-ának (2) bekezdése szerint, valamint a felperesi jogi képviselő másodfokú eljárásban felmerült munkadíját, melyet a 37.400.000 forint pertárgyérték figyelembevételével, de arra is tekintettel, hogy a másodfokú eljárásban jelentős ügyvédi tevékenységet kifejtteni nem kellett, bruttó 500.000 forintra mérsékelte a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§-ának (2), (5) és (6) bekezdése szerint.

P é c s , 2015. február 26.

dr. Döme Attila s.k. a tanács elnöke, dr. Vogycska Petra s.k. előadó bíró, dr. Berki Csilla s.k. bíró